

Läkemedelshantering under VFU

För att minska risken att någon avvikelse uppstår i samband med handledning vid läkemedelshantering, vill vi göra studenter och handledare uppmärksamma på vikten av ytterst noggrannhet och att ha tillsyn under läkemedelshanteringens samtliga steg: iordningsställande, administrering och överlämnande av läkemedel. Det är alltid handledaren som är ytterst ansvarig för patientsäkerheten under alla moment som studenten genomför under VFU, som till exempel läkemedelshantering.

Enligt Socialstyrelsen HSLF-FS 2017:37 fastslås:

7 § Studenter som genomgår verksamhetsförlagd utbildning och de personer som enligt beslut av Socialstyrelsen gör praktisk tjänstgöring i syfte att få svensk legitimation som sjuksköterska får iordningställa, administrera och överlämna läkemedel **under tillsyn** av sådan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som anges i 1–4 §§.

Högskolan i Halmstad vill ytterligare förtydliga begreppet **tillsyn** och betonar vikten av att handledaren **närvarar** under läkemedelshanteringens samtliga steg och uppmanar studenten att ”tänka högt” i situationer med läkemedel. Detta innebär i praktiken att studenter inte får iordningställa, administrera och överlämna läkemedel till patient utan handledarens medverkan och kontroll. Detta för att tillförsäkra en god och säker vård.

Studenter och läkemedelshantering

Handledaren ska alltid kontrollera och medverka för att säkerställa iordningställandet, administrering och överlämnandet av läkemedel. Du har som student eget ansvar att för handledaren visa samtliga steg som ingår i läkemedelshantering, oavsett vårdssystem och vårdmiljöns utformning. Kommunicera tydligt med din handledare i handledningssituationer för att patientsäkerheten ska upprätthållas.

Konkreta tips till dig som student för att förhindra att fel uppstår i samband med iordningställande, administrering och överlämnandet av läkemedel som kan hota patientsäkerheten.

- Spara samtliga originalförpackningar/ampuller och märk iordningsställt läkemedel
- En patient i taget (ej medföra flera läkemedel till olika patienter)
- Observera att du endast tar med den dos av läkemedlet som ska administreras vid aktuellt tillfälle. Detta är särskilt viktigt vid spädda läkemedel.

- Lämna aldrig läkemedelsdoser obevakade på sängbord, matsal, läkemedelsvagn.
- Kontrollera alltid patientens identitet mot iordningställt läkemedel och ordinationshandlingen.
- Informera alltid patienten om vilka läkemedel som ska administreras/överlämnas
- För att säkerställa administreringen/överlämnandet ska handledaren närvara patientnära.
- Handledaren kvitterar/signerar alltid administrerade/överlämnade läkemedelsdoser
- Noggrann uppföljning efter administrerat/överlämnat läkemedel till patient

Sjuksköterskor under specialistutbildning får under eget ansvar utföra läkemedelshantering inom ramen för sin legitimation. (HSLF-FS 2017:37, kap. 1 §) Vid läkemedelshantering av verksamhetsspecifika läkemedel ska studenten under tillsyn av handledare iordningställa, administrera och överlämna läkemedel.

I HSLF-FS 2018:43 1§ regleras förskrivning och ordination av vaccin vilket omfattas av särskilda behörighetskrav. Vaccination är ett moment i läkemedelshantering som studenten kan möta under VFU. Studenten får efter tillåtelse och under tillsyn av handledare genomföra det medicintekniska momentet, intramuskulär injektion. Det innebär att studenten ej får ordinera, iordningställa och dokumentera vaccinationen.

Läs och repetera författningen HSLF-FS 2017:37 och Socialstyrelsen handbok (2019).

HSLF-FS 2017:37. <https://www.socialstyrelsen.se/regler-och-riktlinjer/foreskrifter-och-allmanna-rad/konsoliderade-foreskrifter/201737-om-ordination-och-hantering-av-lakemedel-i-halso--och-sjukvarden/>

Socialstyrelsen. (2019). Ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården. Handbok vid tillämpningen av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2017:37) om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården.

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/handbocker/2019-6-6235.pdf>